

Beslut i omprövningsärende ÅM 2017/7159

Åklagarkammarens ärenden nr 107-2863-01 och 107-2865-01 (mord den 30 maj 2001 i Hovsjö, Södertälje kommun, 0201-K129780-01)

Beslut

Varken utredningen enligt 31 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) eller förundersökningen återupptas.

Bakgrund

Den 30 maj 2001 inträffade ett mord i Hovsjö inom Södertälje kommun. En 11- årig pojke anträffades i ett skogsområde med ett stort antal stickskador, vilka sedermera ledde till hans död. En då 12-årig pojke kunde misstänkas för att ha orsakat skadorna. En förundersökning avseende mord (misstänkt okänd) och en utredning enligt 31 § LUL (misstänkt under 15 år) inleddes.

Den 27 september 2001 beslutade dåvarande biträdande chefsåklagaren Elisabet Bergström att lägga ner förundersökningen med motiveringen att den misstänkte inte fyllt 15 år. Samma dag beslutade hon att avsluta utredningen mot den underårige med motiveringen att misstänkt är underårig.

Områdeschefen Katarina Johansson Welin beslutade den 19 september 2017 att utredningen i ärendet skulle granskas med avseende på om det finns anledning att återuppta utredningen eller förundersökningen och utföra ytterligare åtgärder. Beslutet föranleddes av att det i media kommit fram nya uppgifter i ärendet. Undertecknad har fått uppdraget att granska utredningen.

Motivering till beslutet

Syftet med en förundersökning är dels att utreda vem som kan misstänkas för ett brott och dels att bedöma om det finns tillräckliga bevis för att väcka åtal i domstol för att fastställa skuldfrågan.

Syftet med en utredning enligt 31 § LUL mot ett barn under 15 år som misstänks för brott är primärt att klarlägga behovet av sociala insatser. Vid misstanke om mycket allvarliga brott, som i detta fall mord, finns det dessutom ett intresse från samhällets sida att det blir klarlagt vad som ägt rum. Det finns även ett tydligt målsägandeintresse för att omständigheterna kring brottet blir utredda. En utredning bör bedrivas ungefär som en förundersökning. Utredningen ska endast drivas till den punkt då syftet med utredningen uppfyllts och ska sedan avslutas. Det är inte en åklagares uppgift att fastställa straffrättslig skuld, dvs ta ställning till vem som kan anses ha begått ett brott. Under vissa omständigheter kan en domstol pröva om en misstänkt under 15 år har begått en brottslig gärning vid en sk bevistalan. Detta innebär att åklagaren begär prövning hos domstolen i frågan om den unge begått brottet. För detta krävs dock alltid en framställan från socialnämnd, Socialstyrelsen eller vårdnadshavarna för den unge. Åklagaren kan sålunda inte med nuvarande lagstiftning på eget initiativ begära en bevistalan i domstol.

I det aktuella ärendet har bedrivits dels en förundersökning mot okänd person och dels en utredning enligt 31 § LUL mot misstänkt under 15 år. Frågan är om det på grund av nya uppgifter finns anledning att återuppta utredningen eller förundersökningen.

Det aktuella brottet begicks för 16 år sedan, vilket innebär att den då 12-årige pojken idag är 28 år. Mot denna bakgrund finns det idag ingen anledning att bedriva en utredning enligt 31 § LUL för att klarlägga behovet av insatser från socialtjänsten. Emellertid skulle det kunna finnas skäl att återuppta och fortsätta utredningen för att ytterligare klarlägga hur brottet utförts. Utrymmet för ett sådant beslut torde dock, främst med hänsyn till den långa tid som förflutit sedan brottet, vara begränsat. Enligt min bedömning bör det krävas särskilda omständigheter för att detta ska vara motiverat.

Jag har gått igenom utredningen från år 2001, både det skriftliga materialet och videoförhören. Min bedömning är att utredningen är gedigen och väl genomförd. Tillräckliga utredningsåtgärder har utförts. Genom videoförhören tillsammans med vittnesförhör, teknisk bevisning och övriga omständigheter får händelseförloppet anses klarlagt. Syftet med utredningen, att ta reda på hur brottet utförts, har sålunda uppfyllts genom utredningen.

Emellertid har det i media under september 2017 framkommit uppgifter som går ut på att den idag vuxne misstänkte pojken inte längre vidgår att det är han som orsakat stickskadorna. Det har även framkommit uppgifter om ett vittne som kort efter mordet sett en eventuell alternativ gärningsman på brottsplatsen. Frågan är om dessa nya uppgifter är av sådant slag att de motiverar att utredningen eller förundersökningen återupptas.

Jag har övervägt frågan om det finns skäl att återuppta utredningen och hålla nya förhör, t ex med den idag vuxne pojken som misstänktes för mordet, eller vidta andra åtgärder. Som jag dock redogjort för ovan, ger utredningen från 2001 en klar bild av hur brottet utförts. Jag bedömer att fler utredningsåtgärder inte skulle ge ytterligare klarhet i händelseförloppet, särskilt inte mot bakgrund av den långa tid som förflutit sedan brottet. De nya uppgifter som framkommit är enligt min bedömning inte av sådant slag att de motiverar att utredningen enligt 31 § LUL återupptas. Det finns inte heller skäl att återuppta förundersökningen.

Katarina Lenter
Vice chefsåklagare